

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Bu duygunun içimde ilk ne zaman mayalandığını bilemiyorum. Zaten bizi biz yapan özelliklerimizin hayatımız için ve onun içinde nasıl şekillendiğini asla bilemeyiz. Kendimize ait en büyük meçhulümüz de budur. Kimilerinin kader

kimilerinin talih dediği şey aslında biraz da bu belirsizlikte gizlidir. Ama, gariptir, bir kader ya da talih olmadığına inananlardansanız bu daha çok böyledir. Hayata karşı tavrımızı, insanlarla olan ilişkilerimizi, kendimize dönük tutumlarımızın kimyasını kimse kulaklarımıza fısıldamadı. (Onları bir zamanın örsünde çoğu kez bilinçsizce dövülürken oluşturduk ve öylece de oluştuk.)

Şimdi düşünüyorum; sonbaharın ilk ışıkları etrafa saçılır, ağaçların gölgeleri uzar, güneş, adeta yazın yorgunluklarına katlanmanın bir sonucuymuş gibi yavaş yavaş sararmaya başlayan yaprakların arasında siyah pelteler halinde üstümüze düşerken garip bir ürpermeye derhal içime dönmemi sağlayan nedir? Uzun aylar boyunca çıplak bir yaz güneşinin ortadan sildiği deniz

Erken bir eylül yazısı

yeniden ortaya çıkıp sabah akşam sayısız renkte çalkalanırken ve özellikle sabah sislerinin ağırlığını şaşırtıcı bir tahammülle yüklenirken insan gitgide boşalıp derinleşen ve kendisinden uzaklaşan gökyüzüne bakıp, bir daha hayatının muhasebesine dönüyor.

İşte bu duygu içime ne zaman yerleşti, onu bilmiyorum.

Ataol Behramoğlu benim çocukluğumun da geçtiği Kars'ı anlatırken içindeki uçurum duygusunu oradan kazandığını söylüyor. Gerçektir bu; ama daha çok kari ve kışı düşündüğüm zaman doğruluğuna inandığım bir gerçektir. Ben, her şeyin sırrını kendim için Orta Anadolu'nun bozkırında aramak yanlısıyım.

Her yıl sonbaharda yolculuklarına çıktığım o ovaları şimdi daha da çok özleyorum. Keskin ve parlak ama asla çiğ olmayan bir ışığın yaladığı ovalar sapsarıdır. Yakılmış tarlaların karaltısıyla yer yer lekelenmiştir bozkır. Kahverengi, bakır, tunç, siyah toprak ona acılığını katar. Bulutların ve dağların gölgesi altında ezilen ova içinizi yakan bir acılıkla kendisini dalga dalga açar önünüzde. O kırık sarı ova, üstündeki ışık ve sınırlarını belirsizleştiren pusla erirken insan içinin yüceltiğini, sonsuz bir coşkuyla esridiğini duyumsar. Eylül en çok budur benim için: Orta Anadolu ovalarından edinilmiş uçurum duyguları.

Ama mesela eylülün bir başka çocuğu olan ve bugün de bir başka eylül yılını ardına alıp bir başkasını önüne açacak dostum Mehmet Kök için daima incir, zeytin ağaçlarının simgelediği Ege'nin bilgelikle yüklü toprağıdır. O toprağın coşkusudur. O zaman anlıyorum ki, sonbahar aslında insanın çocukluğudur ve sonbahar gerçekten de unutulmuş çocukluğun iç tedirginliklerinde gezinen bir mevsimdir.

Her şeye karşın, bir nedeni bulmak ötekileri açıklamıyor. O zaman da şöyle düğümleyen soru: Ben neden güzün insanıyım da bir başkası yazın, bir başkası baharın? Yanıt bekleyen soru her zaman bir gizdir. Galiba en çok o zamanlarda ayırımsıyoruz bir insanı anlamanın imkânsız bir şey olduğunu. Buna kendimizi anlamanın yorucu çilesi de dahildir.

Gene de sonbahar kapının dışında, tıpkı Eliot'un Prufrock'a kış gecesi için söylediği gibi, sırtını duvara sürten bir kedi gibi dolanıyor. Ben onu sonsuzca çok ışıkların, renklerin, hayallerin mevsimi sayıyorum. Belki Orta Anadolu bozkırının bir mirasıdır ama, eylülün en gerçek macerası İstanbul'dur. Bu akşamüstleri onun üstüne dökülen altın sarısı ışık tozundan, hızla lacivertleşen akşam saatlerinin sırrından bellidir.

Pencereden bakanlar görecektir.